

Maa-ainestenotto ja murskaus yhteislupa kiinteistölle 142-421-2-327, Väntynkangas Metsä ja Sora Ky

Viranomaislautakunta 28.05.2025 § 31
478/11.01.00/2024

Asia Päättös yhteislupahakemuksesta, joka koskee maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukaista maa-ainesten ottamislupahakemusta ja ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukaista hakemusta, joka koskee kiven murskausta. Ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaisesti hakemukset käsitellään yhdessä.

Päättös sisältää ratkaisun maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisesta hakemuksesta toiminnan aloittamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Hakija Väntynkangas Metsä ja Sora Ky
Rieskantie 191
47400 Iitti

Yhteyshenkilö: Mika Lindgren

Toiminta ja sen sijainti

Toiminta sijoittuu litin Mankalaan Lakiasuontien varteen kiinteistölle, Väntynkangas 142-421-2-327. Lähin häiriintyvä kohde sijaitsee idässä 70 m etäisyydellä ottamisalueesta ja noin 85 m etäisyydellä murskausalueesta.

Alueelle haetaan lupaa 173 000 m³-k maa-ainesten ottamiseen 10 vuoden aikana. Vuotuinen ottamismäärä on keskimäärin 17 000 m³. Ottamisalueen pinta-ala on 4,1 ha. Alueelta otetaan hiekkaa, soraa ja kiviä. Maa-aineksista valmistetaan seulomalla ja murskaamalla erilaisia kiviaineslajikkeita. Toiminta on ympärivuotista, mutta jaksottaista.

Luvan hakemisen perusteet

Maa-aineslain 4 § ja ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin mukaisesti sen liitteen 1 taulukon 2 kohta 7 e (murskaamo, jonka toiminta-aika on vähintään 50 päivää).

Lupaviranomaisen toimivalta

Toimivaltainen viranomainen on maa-aineslain 7 §:n ja ympäristönsuojelulain 34 §:n 2 momentin sekä ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n 2 momentin kohdan 6 b mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jona toimii litin viranomaislautakunta.

Valmistelija Ympäristönsuojelutarkastaja Taru-Tiina Kalliokuusi,
taru-tiina.kalliokuusi@iitti.fi, p- 040 559 6498

HAKEMUS

Asian vireilletulo

Yhteislupahakemus on jätetty litin ympäristönsuojeluviranomaiselle 20.10.2024 ja sitä on täydennetty 20.12.2024 ja 13.1.2025. Hakemusta

Ptk tark.

täydennettiin kuulemisvaiheen jälkeen vielä 14.5.2025
törmäpääskyselvityksellä.

MAL 4 a § ja YSL 47 a §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

Toimintaa koskevat luvat

Alueella on voimassa litin rakennuslautakunnan 5.8.2015 § 56 myöntämä lupa 125 000 k-m³ soran ja hiekan ottoon. Lupa on voimassa 11.8.2025 saakka.

Alueen kaavoitus, asutus ja ympäristöolosuhteet

Lupahakemuksen mukainen alue sijaitsee litin Mankalan kylässä kiinteistöllä Väntynkangas 142-421-2-327, Lakiasuontie 69 kohdalla. Alue sijaitsee litin kuntakeskuksesta Kausalasta noin 8 km länteen Mankalan alueella. Kohde sijaitsee Lahti-Kouvola-maantien pohjoispuolella noin 500 m päässä rajoittuen etelässä rautatiehen. Suunnitelma-alue rajautuu etelässä noin 20-50m etäisyydelle rautatiestä ja pohjoisessa noin 1-5 m etäisyydelle yksityistiestä.

Lähin häiriintyvä kohde sijaitsee idässä 70 m etäisyydellä ottamisalueesta ja noin 85 m etäisyydellä murskausalueesta. Toiminnan vaikutusalueella on noin 25 asuinkiinteistöä, joista kolme on loma-asumiseen tarkoitettuja. Vedenhankintaa ei ole selvitetty tarkemmin. Asuinkiinteistöllä on omia talousvesikaivoja, koska kunnallista vesihuoltoa ei ole.

Suunnitelma-alueella on voimassa Kymenlaakson liiton vaihemaakuntakaava (11.6.2012). Ottoalueesta itään sijaitsee maakuntakaavan merkitty arvokas geologinen muodostuma muutaman sadan metrin päässä (Siperianmäki, kaavamerkintä ge). Ottoalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse muinaismuistoja tai museolain tarkoittamia suojeltuja kohteita. Alueella ei ole tiedossa olevia erityisiä suojeluarvoja tai suojeltuja kohteita, eikä se kuulu mihinkään suojelualueeseen. Luoteessa noin 1 km etäisyydellä sijaitsee kiinteä muinaisjäänös Hiittöistenlammin muinaishauta.

Alue sijaitsee Mankala-nimisellä (0514255) 2E-luokitellulla vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella, jonka pohjavedestä pintevesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. Alue sijaitsee kokonaisuudessaan pohjaveden muodostumisalueella.

Valtaosa suunnitellusta ottamisalueesta on jo avattua sorapintaista aluetta. Kiinteistön reuna-alueet on maisemoitu ja ne eivät ole enää toiminta- aluetta. Alueella on pintamaa-, varasto- ja kivikasoja. Suunnitellun ottamisalueen ympärillä on metsäpeitteisiä alueita ja taimikoita, lähinnä havupuuvaltaita metsää. Alueen luontainen metsätyyppi on pääosin kuiva kangasmetsä.

Kasvistoa, eläimistöä ja hyönteislajistoa ei ole inventoitu.

Ottamisalueen korkein kohta on noin tasolla + 120. Maanpinta laskee huipun ympärillä. Maaperä on pääasiassa hiekkaa ja soraa. Paikoin esiintyy myös hienoaaineksia. Kallionpinta ei ole tiedossa. Valtaosa vesistä haihtuu tai imeytyy alueen maaperään. Alueelta ei purkaudu pintevesiä ympäröiville alueille.

Ottamisen luvan mukainen alin pohjataso on länsipäässä +106 ja idässä +103.3. Melua ja pölyä tuottavat toiminnot tapahtuvat kuopan pohjatasolla, lähellä ottoalueen reunaa. Lähimpien häiriintyvien kohteiden ja murskausalueen välissä on meluesteenä ottamisalueen luontaisia sorarintauksia, jotka ovat tasolla +110...+115.

Toiminnan kuvaus hakemuksen mukaan

Toiminnan kuvaus on esitetty lupahakemuksessa. Lupahakemuksen mukainen toiminta koskee hiekan, kivien ja soran ottoa sekä kivien murskausta. Alueella on harjoitettu maa-ainestenottoa jo pitkään, mutta murskausta ei ole tiettävästi tehty aiemmin.

Maa-ainesten otto

Alueelta otetaan maa-aineksia noin 173 000 m³. Pintaosissa on humusainespitoinen pintamaakerros, jonka määräksi arvioitiin 3 600 m³. Vuosittainen ottamismäärä on keskimäärin 17 000 m³. Tilan kokonaispinta-ala on 5,31 ha. Suunnitellun ottamisalueen pinta-ala on 4,1 ha, mistä on jo otettu maa-aineksia noin 2,9 ha alalta. Avaamattoman alueen pinta-ala on noin 1,2 ha.

Suunniteltu alin ottamistaso on +103,3, joka on jo saavutettu alueen itäpäässä. Alueen länsipäässä maa-aineksia on otettu jo tasoon +104 (N2000). Hakemuspiirustusten mukaan maisemointi on tehdään länsipäässä tasoon +105. Ottaminen tehdään siten, että pohjaveden pinnan ja alimman ottamistason väliin jaa vähintään neljän metrin suojakerros. Otettava kerrospaksuus on enimmillään noin 10 metriä. Pääottamissuunnat alueella ovat itään ja länteen.

Pintamaita varastoidaan vapaana olevalle alueelle, yleensä alueen laidalle. Pintamaita hyödynnetään suhteellisen usein, kun maisemointia tehdään vaiheittain työn edistyessä. Avoimen sorapintaisen alueen enimmäispinta-ala ei nouse yli 3,0 ha kun jo otettuja alueita maisemoidaan vähintään saman verran, kun uutta aluetta avataan.

Koneet ja laitteet

Toiminnassa käytetään kaivinkoneita pintamaan kuorimiseen, pyöräkuormaajia siirtokuljetuksiin ja lastauksiin sekä seulontalaitosta kiviainesten seulontaan. Kuorma-autoja käytetään soran ja hiekan kuljetuksiin. Työkoneita ei pestä tai huolleta alueella.

Polttoaineet säilytetään huoltoauton sisällä olevassa autosäiliössä ja tuodaan alueelle vain tankkausta varten. Öljytuotteiden varastoinnissa sekä käsittelyssä noudatetaan erityistä varovaisuutta ja huolehditaan, ettei aineita joudu maaperään. Mahdollisten onnettomuuksien vuoksi alueelle varataan öljynimeytysaineita.

Tankkauksen ajaksi murskauslaitoksen ja seulontalaitteiston alle levitetään nitrilikumikalvo, tai vastaavaa suojakalvo, altaan muotoon. Käytön aikana koneet ja laitokset ovat jatkuvasti käyttöhenkilökunnan valvomina.

Tukitoiminta-alue

Työkoneet säilytetään suojatulla tukitoiminta-alueella työajan ulkopuolisena aikana. Tukitoiminta-alueesta tehdään allasmainen ratkaisu siihen soveltuvan kalvorakenteen ja tiivistyskerrosten avulla. Tukitoiminta-alueen vedet kerätään ja toimitetaan viemäriverkostoon.

Murskaus ja rikotus

Ajoittain käytetään myös iskuvasaraa ylisuurten kivien rikotukseen ja murskauslaitosta alueelta otetun kiven ja soran murskaukseen. Murskauslaitosta ei säilytetä ottamisalueella muutoin kuin toimintajaksojen aikana. Murskauslaitoksen ja koneseulan käyttöenergia tuotetaan kevyellä polttoöljyllä.

Alueella käytetään polttomoottorikäyttöistä siirrettävää murskauslaitosta tai laitoksen käyttöenergia tuotetaan aggregaatilla. Käytettävä murskauslaitos on tyypillisesti 2-vaiheinen, joka koostuu esi- ja jälkimurskaimesta, kuljettimista sekä seuloista. Myös yksi- ja kolmevaiheista murskauslaitosta voidaan käyttää. Raaka-aine syötetään pyöräkuormaajalla tai kaivinkoneella syöttimeen, joka annostelee materiaalin esimurskaimeen. Ensimmäisen murskausvaiheen tuote siirretään kuljettimella seulalle tai suoraan väli- tai jälkimurskaimeen. Toisessa vaiheessa murskausta ja seulontaa jatketaan halutun tuotteen valmistamiseksi.

Laitoksen kokoonpano vaihtelee kulloisenkin urakoitsijan laitteiston mukaan. Ympäristövaikutuksissa ei ole oleellisia eroja. Käytettävä murskauslaitos on siirrettävä laitos, jossa pölyn haitallista leviämistä ympäristöön vähennetään koteloimalla ja/tai kastelemalla. Pölynsidontaan käytetään vettä. Pakkasjaksolla ei voida käyttää kastelua.

Murskauslaitteelle liian suuret kivet rikotaan pienemmiksi ennen murskausta. Rikotus tehdään yleensä hydraulisella iskuvasaralla, joka on liitetty kaivinkoneen tai traktorikaivurin puumiin. Iskuenergia tuotetaan koneen hydraulisella pumpulla. Rikotusta tehdään pohjatasolla.

Maisemointi

Alue siirtyy metsätalouskäyttöön maisemoinnin jälkeen. Ottamisen aikana sekä loppuvaiheessa alue muotoillaan vaihtelevin luiskakaltevuuksin ja mahdollisin kumparein paremmin luonnonmukaisen näköiseksi. Luiskakaltevuudet pyritään saamaan noin 1:3. Mahdolliset kalliokumpareet peitetään metsän kasvulle riittävällä kiviaines- ja humuskerroksella. Loppumuotoilussa pyritään välttämään suorja linjoja ja kaavamaisia ratkaisuja, jotta maisemasta tulee luonnollisemman näköinen.

Alueelle voidaan jättää törmäpääskyrinne.

Toiminta-ajat

Toiminta on ympärivuotista, mutta jaksollista. Kiviainest tuotteita valmistetaan varastokasoihin ja varastojen ehtyessä toteutetaan uusi tuotantopakso. Seulontaa tehdään 10...20 kertaa vuodessa muutaman päivän...viikon jaksoissa. Murskausjaksoja on 1...3 vuoden välein. Jakson pituus on noin 7 vuorokautta. Lastauksia ja kuljetuksia on ympäri vuoden.

Murskausta tehdään max 150 h/a, rikotusta max 90 h/a ja kuormaamista ja kuljetusta keskimäärin 150 h/a muraus-asetuksen (800/2010) kellonaikojen puitteissa.

Liikenne

Keskimääräinen liikennemäärä on noin 5 kuljetusta työpäivässä. Liikenteestä aiheutuvaa pölyä torjutaan tarvittaessa kunnostamalla ja kastelemalla ajoreittejä ottamisalueella.

Arvio ympäristövaikutuksista ja toimet ympäristöhaittojen vähentämiseksi

Pohjavesi

Soranotto voi vaikuttaa lievästi pohjaveden laatuun ensisijaisesti varsinaisella ottoalueella, mutta ottamisen lievä pohjavesivaikutus ei näy ympäröivän alueen pohjaveden laadussa. Toiminnan vaikutukset voivat näkyä lievästi pohjaveden laadussa mm. sähkönjohtavuuden, kloridin ja sulfaatin osalta. Maa-ainesten ottaminen ei kuitenkaan aiheuta pohjaveden pilaantumista, eikä muuta veden laatua talousvedeksi kelpaamattomaksi. Asianmukainen tukitoimintoalue ja suojausratkaisut suojaavat pohjaveden pilaantumista onnettomuustilanteissa.

Pohjaveden suojaamiseksi jätetään vähintään 4 m koskematon suojavyöhyke pohjaveden pinnan tasoon. Lisäksi tukitoimintoalueelle rakennetaan tiivis pohjarakenne. Murskan ja koneseulan tankkauksen ajaksi maaperä suojataan tiiviillä liikuteltavalla kalvolla.

Ilmapäästöt

Polttoaineiden käytöstä johtuvia pakokaasupäästöjä rajoitetaan huolehtimalla moottorien ja laitteistojen kunnosta, jolloin syntyvät päästöt eivät ylitä ko. laitteiden tyyppihyväksytyjä päästötasoja. Polttoaineiden käytöstä aiheutuvat päästöt eivät ole alueellisesti merkittäviä. Pölyhaitan syntymistä ehkäistään kiviaineksen putoamiskorkeuden säätelyllä. Tarvittaessa pölyn sitomiseen käytetään kastelua. Tarvittava vesi tuodaan alueelle esimerkiksi 10 m³ säiliökontissa.

Melu

Soranoton ja seulalaitteiston aiheuttama melu on melko vähäistä. Rikotusta tehdään ottotoiminnan yhteydessä satunnaisesti. Se aiheuttaa melua, joka lyhyellä etäisyydellä on impulssimaista. Rikotus tapahtuu pohjatasolla meluesteen takana lähellä ottamisrintausta. Rikotustarve on vähäistä.

Murskaustoiminnasta aiheutuva melu on lähinnä mekaanisten murskainten jyskyttävää ääntä ja kivien syötöstä aiheutuvaa kolinaa, jota kumituksin vaimennetaan. Työkoneiden ja liikenteen aiheuttama melu on yleisesti ottaen suhteellisen tasaista. Peruutusten merkkiäänne ovat erillisen asetuksen sääteliä. Merkittävimpien alueella käytettävien melulähteiden äänitehotasot L_{WA} (dB) ovat yleisesti käytetyillä laitteistoilla seuraavat:

MELULÄHDE	opas (2010) mallinnus*	
	L _{WA} (dB)	L _{WA} (dB)
Murskaus, liikkuva laitos	122–124	117
Rikotin	113–118	115
Kauhakuormaaja/maansiirtoajoneuvo	108–115	105

* Meluselvityksen mallinnus on tehty eri lähtöarvoin kuin Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuetannossa BAT-oppaassa (Syke, 2010) on esitetty. Laitteiden melupäästötietoina on käytetty Promethor Oy:n vastaavissa

kohteissa tekemien melupäästömittausten tuloksia. Koneiden ja laitteiden tehollinen työaika perustuu Promethor Oy:n vastaavissa kohteissa tekemiin seurantamittauksiin. Teholliseen työaikaan vaikuttavat muun muassa tauot, työkoneiden siirtyminen sekä muu odottelu-aika.

Melupäästöjen leviämisestä on hakemuksen liitteenä Promethor Oy:n laatima melumallinnus. Meluselvityksessä todetaan, että murskausta voidaan tehdä länneistä alkaen edeten kohti itää. Idän puolella on aina luontainen maa-este ehkäisemässä melun leviämistä idässä olevien loma-asuntojen suuntaan.

Melun leviämistä rajoitetaan sijoittamalla murskausasema alueen pohjatasolle ja mahdollisimman lähelle luontaisia rintauksia. Rintaukset ovat vähintään 8 metriä korkeita (etelä ja itä). Murskausta ei tehdä joka vuosi ja murskausjakso on silloinkin enintään 2 viikkoa.

Melutasoa seurataan aistinvaraisesti toiminta-alueen ympäristössä. Mikäli melutaso nousee, tehdään rajoittamistoimenpiteitä ja tarvittaessa erillisiä selvityksiä.

Jätteet

Normaalitoiminnassa ei synny jätteitä tai korkeintaan hyvin pieniä määriä.

Kaivannaisjätettä syntyy lähinnä pintamaata, joka käytetään lopulta maisemoinnissa sekä kantoja ja hakkuutähteitä, jotka toimitetaan energia- tai haketuotantoon.

Yleinen viihtyvyys

Viihtyvyyshaitat ovat lähinnä melu- ja pölyhaittoja, jotka ovat jaksottaisia. Kasvillisuus hillitsee osaltaan pölyhaittoja. Pölyämistä rajoitetaan tarvittaessa mm. kastelemalla ajoreittien pintaa kuivana aikana. Kuljettaja huolehtii, ettei kuorma aiheuta pölyhaittoja. Tienpitäjä huolehtii tien kunnosta ja pölyämisen ehkäisemisestä. Pölyämistä seurataan aistinvaraisesti ja tarvittaessa pölyn syntymisen ja leviämisen ehkäisemistoimia tehostetaan.

Toiminnan aiheuttamat maisemahaitat korjaantuvat ottamisen päätyttyä.

Luonto, luonnonsuojelu, maisema ja rakennettu ympäristö

Alueella on tehty havaintoja erittäin uhanalaisista (EN) törmäpääskyistä viimeksi vuonna 2016. Törmäpääskyn pesätörmät ovat luonnonsuojelulla suojeltuja. Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:n tekemän törmäpääskyselvityksen mukaan alueen länsi- ja keskiosassa on edelleen jäljellä törmäpääskylle sopivia pesimäpaikkoja, mutta niiden pinta-ala on melko pieni eikä pesintä alueella ole siten enää todennäköistä.

Metsä- ja vesilain nojalla suojeltu lähteikkö saa veden pohjavesialueen länsiosista, jonne ottamisella ei ole vaikutusta. Pohjavesi virtaa myös ottamisalueen suuntaan pohjavesialueen länsiosista. Siten ottaminen ei vaikuta ko. lähteikön pohjavesien määrää tai laatuun.

Alueen välittömässä läheisyydessä ei ole muita suojeltuja luontokohteita, maisema-alueita tai muinaisjäännöksiä, joihin toiminnalla olisi vaikutusta.

Polttoaineiden huomaamattomat vuototilanteet ovat toimintaan liittyvä suurin riski. Polttoaineita ei säilytetä ottamisalueella. Tankkaukset suoritetaan valvotusti. Alueelle varataan öljynimeytysaineita. Toimintaan on ohjeistus öljyvuototilanteita varten.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta

Laitteistot edustavat hakijan käsityksen mukaan parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja käytännöt ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä.

Tarkkailu

Lupahakemukseen on liitetty esitys toiminnan ja vaikutusten tarkkailusta.

Käyttötarkkailu

Toiminnan päivittäiseen tarkkailuun kuuluvat seuraavat asiat:

- Urakoitsijatiedot
- Murskausaika
- Rikotusaika
- Tuotteet ja tuotantomäärät
- Sää
- Suojarakenteiden kunto
- Tukitoiminta-alueen kaivosta poistetun veden määrä ja ajankohta

Tiedot kirjataan työmaapäiväkirjaan. Lisäksi työmaapäiväkirjaan kirjataan mahdolliset häiriöt ja onnettomuudet. Lisäksi kirjataan mahdolliset poikkeamat maaperän ja pohjaveden suojaamisen kannalta tärkeissä rakenteissa ja korjaavat toimenpiteet.

Pohjavesitarkkailu

Pohjavesitarkkailu ehdotetaan suoritettavan alueella olevista pohjaveden havaintoputkista HP 1 ja HP 2. Niistä mitataan veden pinnan korkeudet 4 kertaa vuodessa. Lisäksi putkesta HP 2 otetaan vesinäytteet vuosittain. Näytteet analysoidaan akkreditoiduilla menetelmillä laboratoriossa. Joka 3. vuosi tehdään laaja analyysi. Välivuosina tehdään suppea analyysi. Jatkossa putkesta HP 1 ei enää oteta vesinäytettä, koska se on pohjaveden virtaussuunnassa alueen yläpuolella eikä siten kuvaa toiminnan vaikutuksia.

Vuosittain esitetään analysoitavaksi suppea analyysipaketti: Lämpökestoiset koliformiset bakteerit, Aistinvarainen arviointi, KMnO_4 -luku, pH-luku, Sähkönjohtavuus, Happi, Kovuus, Kloridi, Sulfaatti, Sameus, Rauta, Mangaani, Mineraaliöljy $\text{C}_{10}\text{-C}_{40}$.

Ensimmäisenä toimintavuotena ja sen jälkeen joka kolmas vuosi esitetään analysoitavaksi laaja analyysipaketti:

Lämpökestoiset koliformiset bakteerit, aistinvarainen arviointi, Alkaliniteetti, Alumiini, Ammonium, Fluoridi, Happi, Kloridi, KMnO_4 -luku, Kokonaiskovuus, Lämpötila, Mangaani, Nitraatti, pH-luku, Rauta, Sameus, Sulfaatti, Sähkönjohtavuus, Väri, Mineraaliöljy $\text{C}_{10}\text{-C}_{40}$.

Melu- ja pölytarkkailu

Melutasoa ja pölypäästöjä seurataan aistinvaraisesti toiminta-alueen ympäristössä. Mikäli melutaso tai pölypäästöt nousevat kohtuuttomalle tasolle, tehdään rajoittamistoimenpiteitä ja tarvittaessa erillisiä selvityksiä.

Perustelut toiminnan aloittamiseksi ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta

Maa-ainestenottoalue on jo avattu ja maa-ainesten ottoon on 11.8.2025 asti voimassa oleva lupa. Murskaustoiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta ei ole esitetty perusteluja.

ASIAN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Kuulutus hakemuksesta sekä hakemus liitteineen on julkaistu litin kunnan verkkosivuilla 15.1.2025 ja se on ollut nähtävillä 24.2.2025 saakka. Nähtävilläoloajan hakemus liitteineen on ollut nähtävillä myös litin kunnan kirjastolla sen aukioloaikoina. Kuulutuksesta tiedotettiin kirjeitse lähialueen kiinteistöjen omistajia sekä litinseutu -lehdessä 23.1.2025.

Tarkastukset ja neuvottelut

Lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä alueelle ei ole tehty tarkastusta. Viimeisin voimassaolevan maa-ainesluvan mukainen valvotatarkastus on tehty 8.12.2023. Tarkastuksella olivat läsnä silloinen toiminnanharjoittaja, nykyinen toiminnanharjoittaja sekä ympäristönsuojelutarkastaja.

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunto terveydensuojeluviranomaiselta, Hämeen ELY-keskukselta ja litin kunnalta. Myös Väylävirastoa kuultiin naapurina. litin kunta ei lausunut asiasta. Lausunnot kokonaisuudessaan ovat päätöksen oheismateriaalina.

Päijät-Hämeen ympäristöterveys on todennut 21.3.2025 päivätyssä lausunnossaan seuraavaa:

“Alueen toiminnoista aiheutuva kokonaismelutaso ei saa ylittää valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisia melutason ohjearvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Alueelle on tehty laskennallinen meluselvitys vuonna 2024. Meluselvityksen perusteella toiminnoista aiheutuva melutaso ei ylitä ohjearvoja. Mikäli toiminnalle myönnetään ympäristölupa ja myöhemmin toiminnan aikana tulee kuitenkin esille epäilyjä melutason ohjearvojen ylityksistä, tulisi hakija velvoittaa mittaamaan melutaso ja ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin meluhaittojen vähentämiseksi. Lupaehdoissa tulisi asettaa melua aiheuttavalle toiminnalle vuorokautiset toiminta-ajat enintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Arkipyhät tulee rajata toiminta-aikojen ulkopuolelle.

Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa ympäristöön ja asutukselle. Hakija tulee velvoittaa toteuttamaan riittävät toimenpiteet pölyhaittojen vähentämiseksi toiminta-alueella ja liittymäteillä sekä tarkkailemaan pölyhaittojen esiintymistä ympäristössä. Pohjavesialueella tulee huomioida, ettei pölynsidonnassa tule käyttää suolausta.

Toiminnalla ei saa olla haitallista vaikutusta pohjavesien laatuun eikä vaikutusalueella sijaitsevien talousvesikaivojen laatuun. Veden laaduntarkkailua tulee toteuttaa vähintään hakemuksessa esitetyllä tavalla.

Toiminta-alueella syntyvistä hulevesistä ei saa aiheutua haittaa pohjavedelle eikä pintavesistöille, joihin ne mahdollisesti johdetaan.

Jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteitä tulisi tehdä mahdollisuuksien mukaan jo ottamistoiminnan edetessä. Mikäli alueelle tuodaan muualta

maa-aineksia maisemointiin, tulee niiden olla puhtaita eikä niistä saa liueta maaperään haitallisia aineita.”

Hämeen ELY-keskus on 21.3.2025 päivätyssä lausunnossaan todennut seuraavaa:

”Luonto

Hakemusasiakirjojen perusteella toiminta-alueella ei ole erityisiä luonnonsuojeluarvoja eikä toiminnalla katsota olevan merkittävää luontovaikutusta. Hakemusasiakirjoista ei käy ilmi mihin tietolähteeseen tai kartoitukseen tiedot perustuvat. ELY-keskuksen tietojen mukaan suunnittelualueella on tehty havaintoja erittäin uhanalaisista (EN) törmäpääskyistä. Törmäpääskyjen esiintyminen ja pesäpaikat suunnittelualueella tulee selvittää, jotta toiminnan vaikutus pystytään arvioimaan.

Törmäpääskyn pesien hävittämiseen tarvitaan luonnonsuojelulain (9/2023) 83 § mukainen poikkeuslupa. Törmäpääskyjen pesät ovat luonnonsuojelulain uudistuksen myötä ympärivuotisesti rauhoitettuja, sillä rauhoitettujen lintujen pesäpaikkojen suojelua on lain 70 §:n kolmannen momentin mukaisesti laajennettu koskemaan myös lisääntymiskauden ulkopuolista aikaa sellaisilla lajeilla, joilla on säännöllisesti vuodesta toiseen käytössä oleva pesä. Pesäpaikat on näin ollen säästettävä tai vaihtoehtoisesti on haettava poikkeuslupaa Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta, johon lintujen suojelua koskevat poikkeusluvut on keskitetty. Liitteenä ohje törmäpääskyjen huomioimiseen maa-aineenottoalueilla. ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa huomioidaan maa-aineksenoton seurauksena mahdollisesti syntyneet paahdeympäristöt ja mahdollisuuksien mukaan edistetään harjukasvillisuuden kehittymistä alueella. Jälkihoidossa tulisi arvioida, voidaanko alueella muodostaa uusia törmäpääskyille soveltuvia rinteitä.

Pohjavedet

Pohjavesialueilla pohjaveden ylimmän havaitun tason ja alimman ottotason väliin tulee jäädä aina vähintään neljän metrin paksuinen suojamaakerros. Alueella käytettävien polttoaineiden ja muiden nestemäisten kemikaalien vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet. Suojatuille alueille kertyvien sadevesien keräily ja käsittely on järjestettävä niin, että likaisten sadevesien imeytyminen maaperään pohjavesialueelle ei ole mahdollista. Seula- ja murskauslaitosten sijoituspaikan maaperä tulee suojata vastaavan tasoisesti kuin tukitoiminta-alueella.

Karttatarkastelun perusteella on mahdollista, että ottamisalueelta on pohjaveden virtausyhteys sen koillispuolella sijaitsevalle Lakiasuolle. Pohjavesitarkkailua varten tulee asentaa uusi pohjaveden laadun seurantaan soveltuva pohjaveden havaintoputki ottamisalueen keskivaiheille sen pohjoisreunaan, esimerkiksi suunnitelmakartassa v3 esitetyn murskausalueen M3 koillispuolelle. Toiminnan vaikutusta pohjaveden laatuun tulee tarkkailla uudesta havaintoputkesta ja havaintoputkesta HP 2 hakemuksessa esitetyin analyysin. Ensimmäiset näytteet tulee ottaa ennen toiminnan jatkamista. Myös ottamisalueen läheisyydessä (<200 m) mahdollisesti sijaitsevien talousvesikaivojen veden laatu tulee selvittää ennen toiminnan jatkamista.

Jälkihoidon ja pohjaveden tilan seurantaa tulee jatkaa vähintään 3 vuotta ottamisen päätyttyä. Pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittaa vuosittain

tiedoksi Hämeen ELY-keskukselle. Lisäksi pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittamaan suorasiirtoina pohjavesitietojärjestelmään (POVET/Pisara).

Hämeen ELY-keskus katsoo, että törmäpääskyjen esiintyminen ja pesäpaikat tulee selvittää ennen kuin maa-aineslain tarkoittama haitta ja törmäpääskyn pesien hävittämiseen mahdollisesti tarvittavan luonnonsuojelulain (9/2023) 83 § mukaisen poikkeusluvan tarve voidaan arvioida. Hämeen ELY-keskus suosittelee, että uutta ottoaluetta avattaisiin vasta sitten, kun nyt avoinna olevat ottoalueet on otettu ja maisemoitu. Ympäristöluvan osalta hakemusta on tarkasteltu ainoastaan pohjavedensuojelun näkökulmasta.”

Väylävirasto on 27.1.2025 päivätyssä lausunnossaan todennut seuraavaa: ”Lähimmillään maa-aineksen ottoalue on noin 22 metrin etäisyydellä radasta. - - Ratalain 37 §:n mukainen rautatien suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle radan keskilinjasta. Mikäli on tarve tehdä maanmuokkausta suoja-alueella, tulee hakijan ottaa yhteyttä Väylävirastoon. Yhteydenottovaatimus ei koske maisemointitöitä. Hakijan on huolehdittava siitä, ettei toiminnasta aiheutuva pöly tai hienoaaines leviä ratajohtorakenteisiin, kuten eristimiin eikä radan päällysrakenteeseen. Maa-aineksen murskaamisessa ja kuljetuksissa on huolehdittava kuljetusten suojaamisesta ja pölynsidonnasta.

Muutoin Väylävirastolla ei ole rautatiealueen haltijana huomautettavaa hankkeen johdosta. Väylävirasto pyytää saada tiedoksi lupapäätöksen.”

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta toimitettiin määräaikaan mennessä yksi muistutus. Muistutuksessa huomautettiin mm. ilta-aikaan häiritsevistä koneiden kolinasta. Muistutuksessa huomautetaan myös liikenteen ja koneiden melun olevan häiritsevää. Ratkaisuksi ehdotetaan meluavien koneiden käytön rajaamista klo 8-18. Myös eteläsuuntaiseen rinteeseen ehdotetaan meluvallia vahvistettavaksi. Myös korkealta pudonneet suuret kivet ovat aiheuttaneet voimakasta tärinää lähialueen talossa. Ratkaisuksi ehdotetaan kivien liu’uttamista rinnettä pitkin.

Muistutus kokonaisuudessaan on päätöksen oheismateriaalina.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalta pyydytyssä vastineessaan (8.4.2025) se toteaa: “- - Lupahakemuksen kohteena oleva toiminta on suunniteltu huomioiden lainsäädäntö, Muraus-asetus, BAT-opas, Maa-ainesopas, alan yleisiä käytäntöjä ja kokemuksia sekä oikeuskäytäntöä tavoitteena toiminta, joka ei aiheuta kohtuutonta rasitusta naapureille ja ympäristölle.

Naapurin muistutus

Muistuttaja kertoi, että suurikokoisten kivien pudottaminen ottamisalueen penkasta aiheuttaa hänen taloon tärähdyksiä. Muistuttaja oli jo aiemmin keskustellut asiasta hakijan kanssa. Tällöin oli sovittu, että kivien ei anneta enää pudota, vaan otetaan liuttaen sorapenkkaa pitkin. Alueen maaperässä on ilmeisesti jotakin tärinää johtavaa esim. savikerroksia. Oletettavasti myös junaliikenne aiheuttaa rakennukseen tärinää. Ylempänä olevien kivien hallitumpaan putoamistapaan kiinnitetään jatkossa enemmän huomioita, jotta välttyään voimakkailta tärähdyksiltä.

Muistuttajalla oli huoli myös melusta ja pölystä sekä alueen teiden rasittumisesta.

Merkittävin toiminnasta aiheutuva melu aiheutuu soran ja kivien murskauksesta ja rikotuksesta. Muut toiminnot kuten pintamaiden kuorinta, soran seulonta, varastokasojen teko, kuormien lastaus ja kuljetukset aiheuttavat vain vähäistä ja satunnaisempaa ääntä. Pääasiallisen kuljetusreitit eli Lakiasuontien alkuosan varrella ei ole asutusta tien lähellä. Siten em. perustoimintojen toiminta-aikaa ei ole syytä rajata haettua pienemmäksi. Hakija tekee muistuttajan talon puolelle meluvallia, jotta itäpäädyssä harjoitettavan varastoinnin yms. äänet eivät kulkeudu jatkossa niin selvästi.

Merkittävää melua aiheuttavasta murskauksesta ja rikotuksesta laadittiin melumallinnus. Sen mukaan toiminnasta ei aiheudu melun ohjearvon ylityksiä suunnitelluilla toimilla eli pääosin luontaiset meluesteet säilyttämällä. Murskaus- ja rikotustoiminnasta aiheutuva melu jää alle 45 dB muistuttajan vakituiseksi asunnoksi luokitellulle rakennukselle. Murskauslaitoksen ja muistuttajan välissä säilytetään luontaista sorapenkkää melumallinnuksessa esitetyn mukaisesti eli jätetään alueen eteläreunalle tasolla +112 oleva maastonmuoto. Tällöin sora-alueen pohjataso ja maastonmuodon (melueste) korkeusero on noin 8 metriä. Murskausjaksoja on vain 1...3 vuoden välein ja jakson pituus on noin 7 vuorokautta. Työ tehdään yleensä kahdessa vuorossa, joka samalla noin puolittaa jakson pituuden. Jos sallittu aika olisi lyhyempi, pitenisi jakson pituus.

Pölyäminen on soratoiminnassa ja soran murskauksessa yleensä melko vähäistä. Murskattaessa käytetään tarvittaessa vettä pölyn sidontaan. Lakiasuontien alkuosa on sorapintainen mutta siinä ei ole asutusta lähellä. Tien kunnossapidosta huolehtii tiehoitokunta. Tie on hyväkuntoinen soramaalla oleva tie, jossa ei ole routaongelmia.

ELY-keskus

Alueella 6.4.2025 hakijan tekemässä perusteellisessa katselmuksessa ei havaittu törmäpääskyn pesiä. Jyrkempiä rinteitä on aiemmin loivennettu turvallisuuden vuoksi. Myöskään tässä vaiheessa ei tehty havaintoja pesäkoloista.

Alueelle ole mielekästä tehdä kiinteitä murskaus- tai seulontapaikkoja, koska toiminta on liikkuvaa. Ottamisrintaus muuttuu jatkuvasti oton edetessä. Jos käytetään kiinteitä paikkoja, joudutaan soraa kuljettamaan pidempiä matkoja, mikä aiheuttaa lisääntyvää polttoaineen kulutusta. Käytössä ollessaan laitokset ovat henkilökunnan valvonnassa ja muina aikoina niiden tankit pidetään mahdollisimman vajaina jo varkausriskin vuoksi. Tankkaukset suoritetaan yleensä työvuoron alussa.

Suon länsipään pinta on tasossa noin +100 laskien kohti itää. Suon pinta on (itälänsisuunnassa) putken HP 2 kohdalla noin +99.5. HP 2 vesipinta on vaihdellut vuosina 2007-2024 välillä +98.11...+99.2. Siten suon vesipinta on hyvin samassa tasossa tai mahdollisesti alempana kun pohjaveden pinta. Suon länsipääty on ojitettu ja oletettavasti syynä on ollut lähdepurkautuma, jonka valuntaa on haluttu kuivattaa. Ojan itäpään alueen maanpinta on tasolla noin +100, joten se on ottamisalueen pohjavesipintaa ylempänä. Olettama on, että suolle purkautuvat vedet muodostuvat enempi suon länsipuoleisella rinteellä kuin ottamisalueen suunnassa.

Pidämme uuden havaintoputken tekemistä tarpeettomana. HP 2 kuvastaa hyvin ottamisalueen pohjaveden laatua.

Talousveden laadun tutkiminen lähistön kaivoista on osin ymmärrettävää. Toiminnalla voisi periaatteessa olla jotakin vaikutusta pohjaveden virtaussuunnassa alueen alapuolella olevien kaivojen vedenlaatuun. Muihin ei. Siten lännen, etelän ja pohjoisen puolisiin kaivoihin ei toiminnalla voi olla merkitystä eikä näytteenotto niissä suunnissa ole perusteltua. Itäpuolella alle 200 m etäisyydellä olevien kaivojen ja ”lähes” itäpuolella olevan RN:o 2:59 kaivon vedenlaatu voidaan tutkia ennen toiminnan jatkamista.

Terveysturvaviranomaisen lausunto
Ei vastinetta.

Väylävirasto

Hakemuksen mukainen ottamisalue vastaa nykyisin voimassa olevan luvan aluetta pois lukien itä- ja länsipäässä olevia jo maisemoituja alueita. Etäisyys rataan ei muutu. Ottaminen ulottuu radan suoja-alueelle (30 m radan keskilinjasta) vain alueen länsipäässä noin 100 metrin matkalta. Lähimmillään maa-aineksen ottoalue on noin 22 metrin etäisyydellä radan keskilinjasta.

[Vastineessa on poikkileikkauskuva radan keskilinjasta.]

Em. poikkileikkaus kuvaa hyvin ottamistoiminnan vaikutusta. Ottamisella ei ole vaikutusta rataan tai sen liikenteeseen.

Hakijan ottaa yhteyttä Väylävirastoon ennen kun aineksia otetaan suoja-alueelta.”

Vastineen jälkeen hakijaa on pyydetty täydentämään hakemusta asianmukaisella törmäpääskyselvityksellä, joka toimitettiin 15.5.2025. Selvityksen tulokset on hakemuksen tiivistelmäkohdassa Luonto, luonnonsuojelu, maisema ja rakennettu ympäristö

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN RATKAISU

Esittelijä Ympäristönsuojelutarkastaja Taru-Tiina Kalliokuusi

Päätösehdotus Iitin kunnan viranomaislautakunta on tarkastanut Väntynkagas Metsä ja Sora Ky:n maa-ainestenoton ja murskauksen yhteislupahakemuksen. Toiminnan tulee tapahtua lupahakemuksen, ottamissuunnitelman ja seuraavien lupamääräysten mukaisesti:

Yleiset toimintaa koskevat määräykset

1. Ennen maa-ainesten ottamistoiminnan aloittamista on alueella suoritettava aloitustarkastus. Aloitustarkastuksen suorittaa valvontaviranomainen pyydettäessä. Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee vakuuden olla hyväksytty. (MAL 11, 12, 14 §; Maa-ainesA 7 §)
2. Ennen ottamistoiminnan jatkamista tulee länsipään pohjan taso nostaa vähintään tasoon +105 (N2000). Pohjan tason nosto on huomioitava korotuksena myös seulonta- ja murskaustoiminnan melun ja pölyn suojauksissa. (MAL 3, 11 §; Vna 800/2010 6 §)

3. Ottamissuunnitelman mukaisesti 4,1 hehtaarin alueelta saa ottaa hiekkaa, soraa ja kiviä 173 000 k-m³. Lisäksi alueella saa tehdä maa-ainesten ottamiseen liittyviä oheistoimintoja.

Ottamista ei saa ulottaa ottamissuunnitelmassa esitettyä alinta ottotasoa länsipäässä +105 ja itäpäässä +103,3 (N2000) alemmaksi. Pohjaveden pinnan yläpuolelle on jätettävä kuitenkin vähintään neljän metrin suojakerros.

Maa-ainesten ottaminen on järjestettävä ja toteutettava siten, että esiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti sekä muilta osin kestävän käytön periaatteiden mukaisesti. (MAL 1a, 3, 11 §, YSL 17, 66 §)

4. Avoimen sorapintaisen alueen enimmäispinta-ala saa olla enintään 3,0 hehtaaria. Ottaminen tulee toteuttaa vaiheittain ottamissuunnitelman mukaisesti ja maisemoida rintaukset ottamisen edetessä. (MAL 3, 11 §)
5. Maa-ainesten otto- ja murskaustoiminnassa tulee huomioida suojaetäisyys rata-alueen keskilinjasta Väyläviraston lausunnon mukaisesti ja ilmoittaa suoja-alueella tehtävistä toimista. Luvan haltijan tulee vastata kaikista lähikiinteistöille aiheuttamistaan haitoista, ellei niitä ole pidettävä vähäisinä. (MAL 9, 11 §; YSL 49, 52 §)
6. Ottamisalue on merkittävä maastoon selvästi näkyvin merkein siten, että merkit säilyvät paikoillaan koko ottamistoiminnan ajan. Korkeusasema on oltava nähtävillä jokaisella aktiivisella ottokohdalla. Ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on estettävä. (MAL 11 §; Maa-ainesA 6-7 §; Vna 800/2010 12 §)
7. Toiminnanharjoittajan tulee olla riittävästi selvillä toimialansa parhaan käytettävissä olevan tekniikan kehitymisestä sekä energiatehokkuuden parantamisesta ja varauduttava tällaisten tekniikoiden käyttöönottoon urakoitsijaa valittaessa tai laitehankintojen ja uudistusten yhteydessä (YSL 8, 53 §; Vna 800/2010 4, 6, 13 §)

Melu, tärinä ja pöly

8. Toimintaa saa harjoittaa arkisin maanantaista perjantaihin seuraavina kellonaikoina, poislukien arkipyhät:
- Murskaus ja seulonta klo 7 – 22, äänekkäin toiminta tulee rajoittaa mahdollisimman vähäiseksi klo 20 jälkeen. Kesä-, heinä- ja elokuussa murskaus ja seulonta tulee lopettaa perjantaisin viimeistään klo 18.
 - Rikotus klo 8 – 18
 - Kuormaaminen ja kuljetus 7 – 22, lisäksi enintään 20 lauantaina vuodessa klo 7 – 18 välisenä aikana.

Murskaus-, rikotusjaksoista tulee ilmoittaa alle 500 m etäisyydellä sijaitseville loma- ja vakituisten asumisen kiinteistöille sekä valvontaviranomaiselle vähintään kaksi viikkoa ennen suunniteltua toimintaa. (YSL 49 ja 52 §; Vna 800/2010 6-8 §)

9. Toiminta ei saa aiheuttaa tärinähaittaa lähimmillä asuinkiinteistöillä. (MAL 11 §)

10. Melua ja pölyä on torjuttava sijoittamalla teknisten mahdollisuuksien mukaan melulähteet toiminta-alueen alimmalle kohdalle ja lähelle rintausta. Raaka-aine-, tuote-, pintamaakasat ja rintaukset on pidettävä riittävän korkeina melumallinnus huomioiden ja sijoitettava siten, että melun leviäminen estyy. Lisäksi murskaamon melua on torjuttava koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla ääniteknisesti parhailta meluntorjuntatoimilla. Meluesteet on rakennettava melulähteen välittömään läheisyyteen. Ottoalueen kaakkoisosassa rintausta on korotettava vähintään 10 metriseksi.

Koneiden ja laitteiden kunnossapidosta on huolehdittava ja toiminta-alueen siirtokuljetukset suunniteltava mahdollisimman lyhyiksi.

Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja:

L_{Aeq} (7-22) 55 dB vakituiseen asumiseen alueilla

L_{Aeq} (7-22) 45 dB loma-asumisen alueilla.

Mikäli toiminnasta epäillään aiheutuvan melu- tai pölyhaittaa lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä tai rajoittaa toiminta-aikoja melun ja pölyn torjumiseksi. Se voi tarvittaessa velvoittaa myös melu- ja hiukkasmittauksen teettämistä. Mittaussuunnitelma tulee toimittaa hyväksyttäväksi valvontaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen mittauksen suorittamista.

(YSL 6-8, 49 ja 52, 62, 65 §; Vna 800/2010 4, 6-8 §)

11. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuuttomia viihtyisyyttä vähentäviä eikä terveydelle tai muutoin haitallisia päästöjä ilmaan. Toiminnasta aiheutuvat pölypäästöt alueilla, joilla asuu tai oleskelee ihmisiä ja joilla he saattavat altistua ilman epäpuhtauksille, eivät saa ylittää valtioneuvoston asetuksessa 79/2017 säädettyjä raja-arvoja.

Kuormattavan ja murskauslaitteiston kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviaineksen pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi, kiinnittämällä murskauslaitteiston kuljettimien päähän pölyämistä estävät suojat tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Kiven murskaamisesta pölyn joutumista ympäristöön on estettävä kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti taikka käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Varastokasat ja ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kastettava ja pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä.

(MAL 11 §; Maa-ainesA 6 §; YSL 49 ja 52 §; Vna 800/2010 4-5 §)

Hule- ja jätevedet

12. Toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu pintavesien tai kaivojen pilaantumista. Kiintoaineen erottamiseksi ympäristöön päätyvät vedet on tarvittaessa johdettava selkeytysaltaan kautta. Tukitoiminta-alueen jätevesille on tilattava asianmukainen kuljetus ja ne on toimitettava asianmukaiseen vastaanottopaikkaan, jolla on lupa niiden vastaanottamiseen. (MAL 11 §; Vna 800/2010 10 §)

Maaperän ja pohjaveden suojelu

13. Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä.

Alueella käytettävien polttoaineiden ja muiden nestemäisten kemikaalien vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi-, tankkaus- ja käsittelyalueiden sekä koneiden säilytysalueiden (tukitoiminta-alue) on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja. Seula- ja murskauslaitosten sijoituspaikan maaperä tulee suojata vastaavan tasoisesti kuin tukitoiminta-alueella.

Suojatuille alueille kertyvien sadevesien keräily ja käsittely on järjestettävä niin, että likaisten sadevesien imeytyminen maaperään pohjavesialueelle ei ole mahdollista.

(MAL 11 §; YSL 17, 19, 20, 52, 66 §; Vna 800/2010 9 §)

14. Polttoainesäiliöiden on kestettävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä. Kiinteät polttonestesäiliöt tulee tarkastuttaa vähintään 10 vuoden välein kuntoluokan mukaisesti.
(MAL 11 §; YSL 17, 19, 20, 52, 66 §; litin ympäristönsuojelumääräykset 13 §; Vna 800/2010 9 §)

Luonnonsuojelu

15. Uhanalaisen törmäpääskyn pesinnän häirintä sekä pesien vahingoittaminen on kielletty ympärivuotisesti koko toiminta-alueella. Tarvittaessa poikkeamista voi hakea luonnonsuojelulain valvontaviranomaiselta.

Törmäpääskyjen pesintää tulee seurata vuosittain erityisesti pesinnän aikaan, yleensä touko-kesäkuun aikana. Alueelle tulee mahdollisuuksien mukaan jättää uusille törmäpääskyille soveltuva rintausta ennen maisemointia tehtävän erillisen kartoituksen ja suunnitelman mukaisesti. Kartoituksessa ja suunnitelmassa on huomioitava maalajin potentiaalinen soveltuvuus ja riittävyys törmäpääsky-yhdyskunnalle. (MAL 11 §; YSL 8, 48, 62 §)

Toiminnassa syntyvien jätteiden käsittely

16. Toiminta-alueen jätehuolto on järjestettävä jätelain (646/2011) ja sen nojalla annettujen säädösten mukaisesti siten, että toiminnasta ei aiheudu ympäristön roskaantumista, maaperän pilaantumista eikä haittaa terveydelle tai ympäristölle. Toiminnassa tulee noudattaa voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä.

Vaarallisten jätteiden varastoinnissa tulee noudattaa jätehuoltomääräysten lisäksi kaksinkertaisen suojauksen periaatetta. (YSL 17, 58, 66 §)

17. Toiminnanharjoittajan on noudatettava kaivannasjätteen jätehuoltosuunnitelmaa. Se on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava vähintään viiden vuoden välein ja siitä on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. (YSL 114 §)

Tarkkailu, kirjanpito ja raportointi

18. Ennen toiminnan jatkamista tulee vähintään kahdesta lähialueen talousvesikaivosta tutkia näytteet samoin analyysin kuin pohjavesinäytteistä. Näytteenottopaikat on esitettävä hyväksyttäväksi valvontaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen näytteenottoa. (MAL 11 §; YSL 6, 52, 62 §)
19. Käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailua sekä niiden kirjanpitoa on toteutettava otossuunnitelmassa esitetyllä tavalla. Lisäksi on pidettävä kirjaa käytettyjen kemikaalien ja polttoaineiden laatu- ja kulutustiedoista sekä alueella syntyvistä jätteistä, niiden määristä ja toimituspaikoista.
- Kirjanpito sekä muut toimintaan ja jätteisiin liittyvät asiakirjat on säilytettävä vähintään kuuden vuoden ajan ja pyydetessä esitettävä valvontaviranomaiselle. Yhteenveto edellisen vuoden toiminnasta ja kirjanpidosta on toimitettava valvontaviranomaiselle vuosittain 31.3. mennessä.
(MAL 11 §; YSL 6, 8, 62, 172 §; JäteL 12, 118-120, 122 §, Vna 978/2021)
20. Maa-ainesten vuotuisesta ottamismäärästä ja pohjavesinäytteiden tuloksista tulee tehdä kirjallinen ilmoitus vuosittain tammikuun loppuun mennessä valtakunnalliseen NOTTO-järjestelmään. Ottamisilmoitus tehdään myös silloin, kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai keskeytynyt. (MAL 23 a §; Maa-ainesA 9 §)

Häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet

21. Toiminnanharjoittajan on varauduttava häiriötilanteisiin. Sen on huolehdittava toiminta-alueen rakenteiden ja laitteistojen huollosta ja kunnossapidosta siten, että ne eivät käytön aikana vioitu tai muutu siten, että toiminnasta aiheutuvien ympäristö- tai terveysvahinkojen riski lisääntyy.
- Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminta-alueella on oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto. Laitteiden läheisyydessä on oltava hätäkytkimet sekä ohjeet menettelystä vuoto- ja tulipalotapauksissa.
- Alueella olevat tiet on suunniteltava ja rakennettava pelastusajoneuvoille soveltuviksi.
(YSL 7, 17, 52 §; Vna 800/2010 12 §)
22. Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä viipymättä onnettomuuden tai häiriötilanteen edellyttämiin torjunta- tai korjaustoimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Aiheutuneiden ympäristövaikutusten selvittäminen on aloitettava tilanteen edellyttämässä laajuudessa valvontaviranomaisen kanssa sovittavalla tavalla. Lisäksi on tehtävä korjaavat toimenpiteet vastaavan tapauksen toistumisen estämiseksi. (YSL 7, 15-17, 52 §; Vna 800/2010 12 §)
23. Toiminnanharjoittajan on perehdytettävä alueella työskentelevät häiriötilanteiden varalle. Sen on huolehdittava, että työntekijät ja aliurakoitsijat ovat tietoisia maa-aines- ja ympäristöluvan velvoitteista. (YSL 7, 15, 52 §; MAL 11 §)

24. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminnalle on nimettävä vastuuhenkilö, jonka yhteystiedot on ilmoitettava valvontaviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Yhteystiedot on pidettävä ajantasaisina. (Vna 800/2010 12 §)

Alueen jälkihoito ja toiminnan muuttaminen tai lopettaminen

25. Toiminta-alue on saatettava toiminnan loputtua sellaiseen kuntoon, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa eikä turvallisuusriskiä.

Ennen lopettamista luvan haltijan on esitettävä suunnitelma mahdollisten rakenteiden poistamisesta, maaperän ja pohjaveden mahdollisen pilaantumisen selvittämisestä sekä suunnitelluista puhdistustoimenpiteistä.

Maa-ainestenottoalueen jälkihoito tulee suorittaa ottamissuunnitelman mukaisesti luvan voimassolon aikana. Alueelle jäävät jyrkanteet on suojattava pysyvillä lohkareilla tai vastaavilla rakenteilla. Maisemoinnissa käytettävien maa-ainesten tulee olla puhtaita ja tarkoitukseen sopivia. Alueelle maisemointia varten mahdollisesti tarvittavat maa-ainekset tulee hyväksyttää valvontaviranomaisella etukäteen. Ulkopuolelta tuotavia maa-aineksia tulee kuitenkin välttää. Mahdolliset myöhemmin tarkentuvat suunnitelmat jälkihoitotoimenpiteistä (esim. törmäpääskytörmä) tulee hyväksyttää valvontaviranomaisella. (MAL 11 §, Maa-ainesA 8 §; YSL 52, 94 §)

26. Toiminnan pysyvästä tai pitkäaikaisesta muutoksesta, keskeyttämisestä, lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen tai lupa on ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksellä toiminnanharjoittajan hakemuksesta lopetettu.

Kun maa-ainesten otto tai luvan voimassaolo on päättynyt, tulee luvan haltijan pyytää valvontaviranomaiselta lopputarkastusta viimeistään kuukauden kuluttua em. ajankohdasta. (MAL 13 a, 16, Maa-ainesA 7 §; YSL 52, 89, 90, 94, 170 §)

27. Jos luvan haltija on asetettu konkurssiin eikä lupaa kuuden kuukauden (6 kk) kuluessa konkurssin alkamisesta ole siirretty toiselle tai konkurssipesä ole ilmoittanut jatkavansa ottamistoimintaa, lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen raukeaa ja lupaan liittyvät velvoitteet on täytettävä jo otetun maa-aineksen osalta. Mikäli konkurssipesä jatkaa ottamistoimintaa, tehdään jatkamisesta ilmoitus lupaviranomaiselle (MAL 16 a §)

RATKASUN PERUSTELUT

Maa-ainesluvan ja ympäristöluvan myöntämisen edellytykset

Lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkitessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Hakija on esittänyt asianmukaisen hakemuksen ja ottamissuunnitelman. Hakemuksen, ottamissuunnitelman ja lupamääräysten mukaisesti toteutettuna maa-ainesten oton voidaan katsoa olevan maa-aineslain mukaista. Ottaminen ei aiheuta kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa eikä tärkeän pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Toiminnan voidaan katsoa täyttävän ympäristönsuojelulain 42 §:ssä esitetyt vaatimukset luvan myöntämiselle, sekä parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset. Toiminnasta ei voida katsoa aiheutuvan terveydellistä haittaa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisen luonnonolojen huononemista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella, eikä kohtuutonta haittaa naapurustolle.

Alueella on otettu hiekkaa ja soraa jo aikaisemman lupakauden puitteissa. Luvalla on tarkoitus ottaa loppuun aikaisemmalta lupakaudelta jäljelle jäänyt maa-aines. Verrattuna aikaisempaan, olosuhteet eivät ole muuttuneet, pohjaveden tila ei ole heikentynyt ja maaperästä ei ole todettu pilaantumista, joten yhteisluvan myöntämiselle ei näiltä osin ole estettä. Alueella ei ole aikaisemmin ollut kivien murskaustoimintaa ja siltä osin vaikutukset ympäristöön kasvavat alueella, mikä on huomioitu lupamääräyksissä.

Lupamääräysten perustelut

Maa-ainestenottoalue tarkastetaan ennen ottamistoiminnan aloittamista tarvittavien merkintöjen varmistamiseksi. Merkinnät tulee säilyä paikallaan ottamistoiminnan omavalvonnan ja viranomaisvalvonnan helpottamiseksi. Vakuudella varmistetaan toimintapaikan jälkihoitotoimenpiteiden loppuunsaattaminen. Alueen länsipäässä pohjan taso on korotettava hakemuksen mukaiseksi ja huolehdittava 4 metrin suojakerroksesta pohjaveden pintaan nähden. Avoimen pinta-alan rajaamisella vähennetään pohjaveteen, maisemaan ja luonnonympäristöön aiheuvia haittoja. (Lupamääräykset 1-6)

Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä aiheuttamiensa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista ja siinä mielessä seurattava parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä toimialallaan. Jos ympäristöhaittoja voidaan vähentää olennaisesti ilman kohtuuttomia kustannuksia, voidaan lupapäätöstä vaatia muutettavaksi. (Lupamääräys 7)

Toiminta-aikoja on rajoitettu, annettu melun- ja pölyntorjuntavaatimuksia sekä määrätty ilmoittamisvelvollisuudesta naapurustoon kohdistuvien haittojen vähentämiseksi melumallinnusta hyödyntäen. Ne on määrätty osittain Muraus-asetusta (800/2010) tiukemmaksi naapuruston ja junaradan läheisyyden vuoksi. (Lupamääräykset 8-11)

Hulevesistä on määrätty Muraus-asetuksen mukaisesti. Selkeytysaltaan rakentaminen voi olla tarpeen, jos havaitaan vesien samentumista tai muuta ympäristöhaittaa. Tukitoiminta-alueen hule- ja jätevedessä voi olla ympäristölle haitallisia aineita, kuten öljyä. Haitallisia epäpuhtauksia sisältävä vesi tulee toimittaa paikkaan, jossa se voidaan esikäsitellä asianmukaisen hiekan- ja öljynerottimen kautta ja lopulta puhdistaa asianmukaisesti. Jätevesien johtaminen viemäriin toiminnanharjoittajan

omalla hallilla ei saa aiheuttaa haittaa viemärlaitoksen toiminnalle tai taloudelle. (Lupamääräys 12)

Oikeaoppinen työkoneiden säilytys ja kemikaalien varastointi vähentää pohjaveden ja maaperän pilaantumisen riskiä. Myös seula- ja murskauslaitoksista voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa niiden sisältämien öljyjen vuoksi. Liikkuvien toimintojen suojauksissa voidaan käyttää tilapäisiä ratkaisuja, mutta niiden tulee kattaa koko laitoksen alue, ei pelkkä tankkauspaikka. Tilapäisrakenteet on purettava toimintajakson päätyttyä roskaantumisen ehkäisemiseksi. (Lupamääräykset 13-14, 16)

Alueelta on luontoselvityksen mukaan hävinnyt törmäpääskykanta. Selvitystä ei kuitenkaan ole tehty optimaalisimpaan pesintäaikaan ja alueella voi edelleen olla potentiaalia törmäpääsky-yhdyskunnalle, joten tilanteen kehittymistä tulee aktiivisesti seurata. Maisemointivaiheessa rakennettu riittävän suuri pääskytörmä voi mahdollistaa lajin palaamisen alueelle. Törmä tulee suojata siten, ettei siitä aiheudu sortumis- tai putoamisvaaraa luonnossa liikkuville. (Lupamääräys 15)

Lähimmät talousvesikaivot on tutkittava ennen toiminnan jatkamista, jotta niiden lähtötilanne voidaan selvittää. Maa-ainesten ottajalla on selvillä olovelvollisuus toimintansa vaikutuksista ja vastuu, mikäli toiminnasta aiheutuu haittoja lähikiinteistöille. (Lupamääräykset 18-20)

Häiriötilanteiden ennakointi ja niihin varautuminen on olennainen osa toimintaa. Ulkopuoliset voivat tahallisesti tai tahattomasti toiminta-alueelle päästessään aiheuttaa ympäristölle tai terveydelle vaaraa aiheuttavan tilanteen. (Lupamääräykset 21-24)

Toiminnan olennainen muuttuminen voi edellyttää luvan tarkistamista. Toiminnan lopettaminen edellyttää mm. sitä, että toimintaan liittyneet ympäristöriskit on poistettu, mahdollinen pilaantuma puhdistettu ja varastoidut jätteet poistettu toiminta-alueelta. Törmäpääskyille potentiaalisen törmän kartoittamiseen tarvitaan erillinen selvitys, sillä liian pieni törmä ei palvele tarkoitusta. (Lupamääräykset 25-27)

Lausuntojen ja muistutuksen huomioiminen

Lausunnot ja muistutus on huomioitu lupamääräyksissä. Uuden pohjaveden tarkkailuputken asentamista ei pidetä tarpeellisena toiminnanharjoittajan vastineessa esittämien perustelujen pohjalta.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös on lainvoimainen 30 päivän kuluttua päätöksen antopäivästä, ellei päätökseen ole haettu muutosta. Päätös on voimassa 10 vuotta päätöksen lainvoimaisuudesta.

Mikäli toiminnassa tapahtuu olennaisia muutoksia, tulee lupaan hakea muutosta. Muutosta voidaan edellyttää haettavaksi myös YSL 89 §:n tarkoittamissa tilanteissa. Jälkihoitotoimenpiteet on suoritettava lupapäätöksen voimassaoloaikana.

Tämä päätös kumoaa lainvoimaistuessaan litin rakennuslautakunnan 5.8.2015 § 56 myöntämän maa-aineslupan.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Toiminnanharjoittaja on hakenut MAL 21 § sekä YSL 199 § mukaista lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta. Viranomaislautakunta katsoo, että toiminta voidaan aloittaa lupapäätöstä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Perustelut

Kyseessä on olemassa oleva maa-ainestenottoalue, jolle on aiemmin myönnetty lupa maa-ainesten ottoon. Alue voidaan palauttaa maa-ainestenoton osalta ennalleen mikäli lupapäätöksestä valitetaan ja lupa kumotaan tai lupamääräyksiä muutetaan. Murskauksen osalta lupamääräyksiä noudattaen toiminnan aloittaminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, sillä pohjaveden suojaaminen on huomioitu lupamääräyksissä ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti. Melun ja pölyn osalta toiminnan vaikutusten rajoittamista on huomioitu lupamääräyksissä. Toimintaa olisi mahdollista harjoittaa melun ja pölyn osalta ilman ympäristölupaa meluilmoitusmenettelyllä korkeintaan 49 päivää.

Asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai tästä luvasta poikkeavia säännöksiä luvan owoimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta tämän luvan estämättä noudatettava (YSL 70 §)

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki 555/1981

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta 926/2005

Ympäristönsuojelulaki 527/2014

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta 713/2014

Jätelaki 646/2011

Valtioneuvoston asetus jätteistä 978/2021

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta 800/2010

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista 993/1992

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta 79/2017

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä 190/2013

MAKSUT JA NIIDEN MÄÄRÄYTYMINEN

Lupahakemuksen maksut ja vakuus määräytyvät litin kunnanvaltuuston hyväksymän Heinolan kaupungin maa-ainestaksan mukaisesti.

Maa-ainesvakuus

Hakijan tulee ennen ainesten ottamista asettaa lupamääräysten suorittamisesta hyväksyttävä vakuus. Suojarakenteiden vuoksi käytetään taksaohjeen vähimmäiskerointa suurempaa kerointa $4500 \text{ €/ha} \cdot 4,1 \text{ ha} = \mathbf{18\,450 \text{ €}}$. Vakuus tulee toimittaa 30 vuorokauden kuluessa päätöksen antamisesta. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään vuoden ajan lupapäätöksen viimeisestä voimassaolopäivästä. Vakuus voidaan vapauttaa vasta, kun kaikki luvan tai se määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty.

Vakuus toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta

Toiminnanharjoittajan tulee asettaa vakuus niiden vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Vakuuden määrä on maa-ainesluvan osalta 10 % eli 1 845 € ja 3000 € ympäristöluvan toimintojen osalta.

Toiminnan aloittamisvakuuden määrä on yhteensä **4845 €** ja sen voi asettaa yhtenä vakuutena. Vakuus on asetettava heti, kun päätös on annettu.

Lupahakemuksen maksut

Maksulaji	€
Ottamissuunnitelman tarkastuksen perusmaksu	200
Ottamissuunnitelman tarkastus 70 €/ha * 4,1 ha	287
Ottamissuunnitelman tarkastus 0,01 €/m ³ * 173 000 m ³	1730
Päätös toiminnan (MAL) aloittamiseen ennen lainvoimaisuutta	200
Ympäristölupa perusmaksu	1000
Pohjavesialuelisä	250
Lähinaapurilisä	250
Kuuleminen perusmaksu	20
Kuuleminen: rajanaapuri 30€/kuultava * 5 + muu asianosainen 15 €/kuultava * 20	450
Yhteensä	4387

Tämän yhteisluvan käsittelymaksuksi muodostuu **4 387 €**, minkä lisäksi kuulutuskustannukset peritään todellisten kulujen mukaan. Lupamaksu laskutetaan, kun asiaa koskeva päätös on annettu.

Vuotuinen valvontamaksu

Maksulaji	€
Vuotuisen ottomäärän mukaan 0,02 €/ m ³ * 17 000 m ³	340
Pinta-alan mukaan 60 €/ha * 4,1	246
Ympäristölupa	53
Yhteensä	639

Päätöshetkellä voimassaolevan maa-ainestaksan mukaan, mikäli luvanhaltija ilmoittaa kirjallisesti valvontaviranomaiselle tammikuun loppuun mennessä, ettei maa-aineksia ko. vuonna oteta, luvanhaltijalta ei peritä vuotuista valvontamaksua. Mikäli luvanhaltija toimii ilmoituksensa vastaisesti, peritään valvontamaksu normaalisti.

Päätös

Viranomaislautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Merkittiin, että Riitta Alestalo poistui kokouksesta esteellisenä ennen tämän asian käsittelyä, ja että Reijo Houni poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi esteellisenä.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Jakelu

Hakija, Väntynkangas Metsä ja Sora Ky

Tiedoksi

Ptk tark.

Hämeen ELY-keskus
Päijät-Hämeen ympäristöterveys
Väylävirasto
Naapurit kuulemisen mukaan

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksestä kuulutetaan litin kunnan sähköisellä ilmoitustaululla www.iitti.fi kohdassa kuulutukset sekä litinseutu -lehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen.
Valitusosoitus on liitteenä.